

Gambleři a gamblerství

Jak ovlivňuje sociální status motivy gamblerství? (hlavní otázka)

Postihuje gamblerství ve zvýšené míře jen příslušníky nejvyšších a nejnižších sociálních vrstev (první doplňující otázka)

Existuje souvislost mezi věkem a sklony ke gamblerství? (druhá doplňující otázka)

Kontext:

Gamblerství je fenomén, svázaný se západním typem civilizace. V současné době se v souvislosti s urychlenou demokratizací české společnosti po pádu totalitního režimu projevují ve zvýšené míře dopady sociálních otřesů. Po čtyřiceti letech se vracíme do popředí problémy, které dvě generace prakticky nepoznaly – konec umělé zaměstnanosti a prudká sociální diferenciací daly znovu vyniknout mj. gamblerství jako aktuálnímu patologickému sociálnímu jevu, majícímu destruktivní dopad na gamblera či sociální skupiny s ním úzce svázané. Podle výzkumů, uveřejněných na konferenci „Kriminalita dětí a mládeže“ v Praze v listopadu 1998 gamblerství zaujímá 11. místo v žebříčku četnosti výskytu závadového chování mezi českou mládeží, což dostatečně ospravedlňuje snahu o cílenou prevenci, k níž může mj. přispět provedený výzkum.

Výzkum bude proveden s pomocí vhodné kombinace kvalitativní (rozhovory) a kvantitativní (pomocí anonymních dotazníků) metody. Studiem a komparací dostupných zdrojů a konzultací s experty – např. spolupráci s ústavem pro léčení závislosti.

V první části dotazníku, se zabýváme člověkem samotným, jeho vzděláním, koníčky, vlastnostmi a sociálním postavením. V druhé se pak vhodně volenými otázkami budeme snažit dobrat motivů vzniku gamblerství. Jako nejvhodnější pro realizaci výzkumu se jeví různě velká města: Praha, případně některé z regionálních center.

Cílová skupina

Výzkum bude proveden přímo na lidech, kterých se gamblerství týká – hráčích a jejich blízkém okolí. Bude zahrnovat též konzultace s odborníky – sociology, psychology, psychiatry, např. Středisko komplexní terapie v Liberci.

Indikátory

Sociální status:

- nejvyšší dosažené vzdělání
- zaměstnání
- majetkové poměry
- pravidelný příjem

Způsob trávení volného času:

- aktivní činnost (kolektivně/individuálně)
- pasivní trávení času

Rezignace

- potřeba seberealizace
- potřeba sociálních jistot

- chuť k životním změnám
- ochota rozvíjet svoje zájmy
- odevzdání se osudu

Frustrace

- sebepodceňování
- poraženectví
- pocit nedocenění
- sexuální frustrace

Motivy

- touha po snadném zisku
- společenský kontakt
- vzrušení z rizika
- touha po spravedlnosti (rovné podmínky a šance pro všechny)
- pověřčivost
- únik od neradostné reality

až na indikátory sociálního statusu je to moc obecné – neměřitelné – spíše to jsou dimenze než indikátory.

Česká a slovenská literatura:

- Chýmal, M. 2000. *Jak jsem si dal automat*. Olomouc: ALDA
- Nešpor, K. 1994. *Hazardní hra jako nemoc*. Havířov: Nakladatelství Aleny Krtilové
- Vágner, I. 1995. *Svět postmoderních her*. Jinočany: H&H
- Paleníková, B. 1996. *Narkomanie-Alkoholismus-Gamblerství*. Hradec Králové: Okresní knihovna
- Spanier, D. 1991. *Hazardní hry: kapesní průvodce*. Ostrava: Krok
- Tuček, J. a Dolinová, M. 2001. *Kasina, aneb, Co nevíte o nejrychlejším hazardu*. Praha: Ikar
- Halás, M. 1987. *Hazardní hry*. Košice: Východoslovenské vydavatelstvo
- Kohout, P. 2000. *Jsem hazardní hráč, aneb, Zpověď gamblera*. Praha: Grada
- Frouzová, M. 1997. *Gambling: metodická příručka pro prevenci gamblingu*. Praha: Státní zdravotní ústav
- Marhounová, J. a Nešpor K. a Národní centrum podpory zdraví. 1995. *Alkoholici, fetišci a gambleři*. Praha: Empatie
- Matoušek, O. a Kroftová, A. 1998. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál
- Disman, M. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum

Zahraniční literatura:

- Caillois, R. 1998. *Hry a lidé*. Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon
- Whyte, K. 1997. *Problem and Pathological Gambling in America*. Washington, D.C.: National Council on Problem Gambling Inc.
- National Council on Problem Gambling Inc. And Institute for the study of Gambling and Commercial Gaming. 1999. *Journal of Gambling Studies*. Washington, D.C.
- Mark, M. a Lesieur, H. 1994. *Women Who Gamble Too Much*. New York
- El-Guebaly, N., a Hodgins, D. 2000. *Pathological gambling: The biopsychological variables and their management*. Edmonton, AB: Alberta Gaming Research Institute
- McGowan, V., Droessler, D., Nixon, G., & Grimshaw, M. 2000. *Recent research in the socio-cultural domain of gaming and gambling: An annotated bibliography and critical overview*. Edmonton, AB: Alberta Gaming Research Institute

Van Brunschot, E. G. 2000. *Gambling in context: The socio-cultural domain literature overview and annotated bibliography*. Edmonton, AB: Alberta Gaming Research Institute
Smith, G. J., & Wynne, H. J. 2000. *A review of the gambling literature in the economic and policy domains*. Edmonton, AB: Alberta Gaming Research Institute

**Články o problematice gamblersství a hazardních her z novin či odborných časopisů:
česká média:**

Sedlák, L. 2000. „Prokletí gamblersství.“ www.novinky.cz: 4.4.2000
Spousta, V. 2002. „Gamblersství a narkomanie.“ *Křesťanská pedagogika* 1: 4-6
Holomek, J. 2000. „Není hra jako hra.“ www.rodina.cz: 30.10.2000
Formánek, O. 2004 „Hazard v županu.“ *Reflex* 18: 32-34

zahraniční média:

Brennan, R. 2004. „Addicted to gambling revenues.“ *Toronto Star*, 260: 9
Skalnik, S. 2004. „Problems gamblers abandoned.“ *Seattle Post-Intelligencer*, 33:15
Freeze, C. 2003. „Critics poke holes in gambling research.“ *Globe and Mail*, 171:22
Harris, T. 2000. „Pubs face up to problem gamblers.“ *The Australians*, 269:8